

BESLUT Dnr: 2012-02418
2012-10-15

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 27 april 2012

Saken

Rätt till svenskt studiestöd för EU-
medborgare

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN har grundläggande rätt till svenskt studiestöd för den aktuella utbildningen.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i ett EU-land, ansökte om heltidsstudiemedel för att läsa intensivsvenska för akademiker under tiden den 5 mars – den 11 maj 2012. Hon uppgav att hon kom till Sverige i juni 2011 och redogjorde även för tid då hon studerat och arbetat.

CSN avslog NN:s ansökan med motiveringen att hon inte är svensk medborgare och inte uppfyllde villkoren för studiemedel enligt bestämmelserna om grundläggande rätt till svenskt studiestöd eller enligt EU-rätten.

NN överklagade beslutet den 3 maj 2012 och anförde bland annat att hon är utbildad lärare och det är därför viktigt att hon snabbt lär sig bra svenska. Hennes nuvarande arbete är enbart ett extraarbete eftersom hon inte kan arbeta som lärare utan tillräckliga språkkunskaper.

CSN överlämnade ärendet den 9 maj 2012 och anförde bl.a. följande i ett yttrande. NN har arbetat 20 timmar per vecka under tiden den 1 september 2011 – den 29 februari 2012. Sedan den 1 mars 2012 arbetar hon bara fem timmar per vecka vilket enligt CSN är för lite för att hon ska kunna betraktas som migrerande arbetstagare under studieperioden. Eftersom det saknas ett innehållsmässigt samband mellan arbetet och studierna har hon inte heller kvar sin status som migrerande arbetstagare enligt EU-rätten.

NN har den 6 september 2012 uppgett att hon, efter studierna arbetade 10 – 15 timmar per vecka och något mer i juni. Från och med augusti har hon arbetat cirka 15 timmar per vecka.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel får lämnas också till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande

1. är bosatt i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, samt
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716) som fått en varaktig anknytning till Sverige.

Studiemedel får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om det finns särskilda skäl för det.

Av 1 kap. 4 § första och andra styckena, 5 § första stycket och 6 § första stycket framgår att vissa utländska medborgare skall jämföras med svenska medborgare.

Av 6 § CSNFS 2006:7 framgår att den studerande för att på grund av förvärvsarbete uppfylla villkoret om en varaktig anknytning, efter den senaste inresan till Sverige i syfte att bosätta sig här ska

1. ha vistats i landet under en sammanhängande tid om minst två år, och
2. under vistelsen ha förvärvsarbetat i landet minst två år, på minst halvtid.

Undantag från ovan angivna föreskrifter kan även göras om den sökande kan härleda rättigheter från EU-rätten. Prövning enligt EU-rätten görs utifrån förordning (EU) nr 492/2011, direktiv 2004/30 samt praxis från EU-domstolen. För att en utländsk medborgare ska jämföras med svensk medborgare när det gäller rätt till studiestöd krävs att han eller NN har varit arbetstagare i Sverige eller bedrivit beskattningsbar verksamhet i Sverige som egenföretagare. Arbetet eller verksamheten ska ha haft en viss varaktighet och dessutom ha varit av tillräcklig omfattning. För att den som är arbetstagare eller egenföretagare i Sverige ska kunna jämföras med svensk medborgare, krävs dessutom att de planerade studierna avser en vidareutbildning inom det egna yrkesområdet. Under vissa förutsättningar kan den som drabbats av ofrivillig arbetslöshet behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare och jämföras med svensk medborgare när det gäller en yrkesutbildning. Vidare framgår att barn till migrerande arbetstagare eller egenföretagare i Sverige ska jämföras med svenska medborgare.

Nämndens bedömning

Med hänsyn till lämnade upplysningar om anställningen får arbetet som NN utför anses vara ett verkligt och faktiskt arbete som inte utförs i så ringa omfattning att det framstår som marginellt och sidoordnat. Hon ska därför betraktas som migrerande arbetstagare (se bland annat EU-domstolens dom av den 7 september 2004 i mål C-456/02, Trojani, dom av den 4 juni 2009 i förenade målen C-22/08 och 23/08,

Vatsouras och Koupatanze samt dom av den 4 februari 2010 i mål C-14/09, Genc). I och med detta följer att NN ska jämföras med svensk medborgare under den aktuella studieperioden. Hon har därmed grundläggande rätt till svenskt studiestöd för dessa studier.

Mats Törnered

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i Överklagandenämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark och Christian Sjöstrand

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN
CSN, rättsavdelningen